

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

ЗВІТ

**Комітету захисту прав адвокатів та
гарантій адвокатської діяльності НААУ
щодо ототожнення адвокатів
з клієнтами на території України**

КОМІТЕТ ЗАХИСТУ ПРАВ АДВОКАТІВ
ТА ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НААУ

ЗАХИСТ ПРАВ АДВОКАТІВ
—
РУХ, ЩО ОБ'ЄДНУЄ

Телефон гарячої лінії: + 38 (067) 692-44-43

у період дії воєнного стану

28.08.2025

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОМІТЕТ

Комітет захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності НААУ (далі – Комітет) є постійно діючим колегіальним дорадчим органом, утвореним при Національній асоціації адвокатів України відповідно до рішення Ради адвокатів України від 16 лютого 2013 року №74.

Основною метою діяльності Комітету є захист професійних та інших прав адвокатів, сприяння забезпеченню гарантій адвокатської діяльності та створенню необхідних умов для ефективного і якісного виконання адвокатами своїх професійних обов'язків.

Спеціальними (додатковими) завданнями та повноваженнями Комітету, затвердженими розпорядженням Голови НААУ, РАУ від 25.08.2021 №139, визначено, зокрема, виявлення, облік, аналіз і систематизацію випадків порушення професійних гарантій адвокатської діяльності, що відбулися на території України.

Отже, на виконання спеціального завдання Комітетом сформовано зведений Звіт щодо випадків ототожнення адвокатів з клієнтами на території України у період дії воєнного стану.

2. ВИЯВЛЕНІ ФАКТИ ОТОТОЖНЕННЯ У 2022 РОЦІ

31.01.2023 Комітетом [опубліковано](#) Звіт діяльності за 2022 рік.

У 2022 році до Комітету надійшло **59 звернень** адвокатів щодо порушення їхніх прав та гарантій адвокатської діяльності. У межах розгляду скарг Комітетом було надіслано 36 листів, з яких 25 адресовано керівництву правоохоронних органів з вимогою припинити порушення прав адвокатів, а також провести службові розслідування та притягнути порушників до дисциплінарної відповідальності.

Комітетом зафіксовано 13 випадків ототожнення адвокатів із їхніми клієнтами. Порушення цієї гарантії професійної діяльності супроводжувалося додатковим тиском на адвокатів — як в усній, так і в процесуальній формі, а також іншими протиправними діями.

Окремо варто звернути увагу на такі факти:

- 30.03.2022 року о 15:00 адвокат Б. прибув за викликом судді Личаківського районного суду м. Львова для представництва інтересів О. у судовому засіданні. На третьому поверсі йому перегородив дорогу прокурор Г., який вчинив активні дії з фізичного недопуску до кабінету судді Жовніра Г.Б. Після судового засідання адвокат Б. звернувся до травмпункту 8-ї міської клінічної лікарні, де йому надали допомогу та зафіксували тілесні ушкодження лівої руки та коліна. Водночас, після цієї провокації з боку прокурора проти адвоката було відкрито кримінальне провадження нібито за умисне заподіяння працівникові правоохоронного органу тілесних ушкоджень.

- 14.09.2022 заступник Львівського міського голови Зубач Л.Л., діючи як представник місцевої влади, публічно допустив зневажливі та образливі висловлювання на адресу адвоката П., який здійснював свої професійні повноваження. Окрім цього, Зубач Л.Л. висунув безпідставні звинувачення щодо адвоката, стверджуючи про нібито надання ним неправдивої інформації у зв'язку з виконанням професійної діяльності.

- Особливу увагу адвокатської спільноти привернула справа про **вбивство адвоката Юрія Грабовського**.

25 липня 2022 року Шевченківський районний суд міста Києва завершив розгляд цієї справи та визнав двох осіб винними у вбивстві адвоката.

2. ВИЯВЛЕНІ ФАКТИ ОТОТОЖНЕННЯ У 2022 РОЦІ

Цинічне та показове **вбивство адвоката Юрія Грабовського у березні 2016 року** стало однією з **найрезонансніших трагедій у сучасній історії української адвокатури**. Його смерть була безпосередньо пов'язана з професійною діяльністю: він здійснював захист російського військовослужбовця в судовому процесі, який перебував у центрі міжнародної уваги. Фактично Грабовський став мішенню через те, що виконував адвокатський обов'язок — надавав правничу допомогу особі, яка, незалежно від свого статусу чи громадянства, мала гарантоване Конституцією України та міжнародними конвенціями право на захист.

Злочин проти нього вирізнявся особливою жорстокістю та цинізмом: адвоката викрали, утримували в ізоляції, піддавали психологічному тиску та катуванню, а згодом убили, намагаючись приховати сліди злочину. Такий акт насильства був прямим сигналом залякування не лише адвокатської спільноти, а й усього громадянського суспільства, адже підривав саму суть принципу незалежності правничої професії.

Смерть Юрія Грабовського стала трагічним символом того, наскільки небезпечною може бути робота адвоката, якщо в державі не забезпечується верховенство права. І хоча виконавців цього злочину було встановлено, сама історія лишається болючим нагадуванням: без реального захисту адвокатури не може існувати справедливого правосуддя та правової держави.

3. ВИЯВЛЕНІ ФАКТИ ОТОТОЖНЕННЯ У 2023 РОЦІ

29.02.2024 Комітетом [опубліковано](#) Звіт діяльності за 2023 рік.

У 2023 році до Комітету надійшло **98 звернень** про порушення прав адвокатів і гарантій адвокатської діяльності. У межах їх розгляду Комітетом було надіслано 78 листів, з яких 45 — правоохоронним органам із вимогами припинити порушення прав адвокатів, а також провести службові розслідування щодо порушників і притягнути їх до дисциплінарної відповідальності.

Комітетом зафіксовано 21 випадок ототожнення адвокатів із їхніми клієнтами. Порушення цієї гарантії професійної діяльності супроводжувалося додатковим тиском на адвокатів у медійній та процесуальній формах, а також іншими протиправними діями.

Окремої уваги заслуговують такі факти:

- У лютому 2023 року адвокат З. взяв участь у слідчій (розшуковій) дії — обшуку, з метою захисту прав власників приміщення. Натомість одразу після завершення обшуку на місце прибули співробітники Солом'янського РТЦК та СП, які вручили повістки адвокату та його клієнтам. Осіб із повістками, серед яких був і захисник З., сфотографували та поширили в медіа із публічним засудженням у нібито вчинених злочинах. Таким чином адвоката З. почали публічно обвинувачувати разом із його клієнтами.

3. ВИЯВЛЕНІ ФАКТИ ОТОТОЖНЕННЯ У 2023 РОЦІ

- 04.04.2023 приблизно о 13:00 адвокати В. та О. перебували в м. Миколаєві, коли шестеро співробітників УСБУ в Херсонській області перегородили мікроавтобусом дорогу та провели обшук автомобіля адвокатів із застосуванням заходів фізичного примусу до обох, у результаті чого адвокат О. отримала тілесні ушкодження. Крім того, зазначені дії невідомі співробітники СБУ супроводжували висловлюваннями про те, що адвокати здійснюють захист підозрюваних у колабораціонізмі та захищають «не тих».

- Адвокат Ш. здійснює захист підозрюваних М. та М. у кримінальному провадженні

№12019100100000548 від 20.01.2019.

Попри наявність статусу захисника у цьому провадженні, 23.11.2023 о 18:42 слідчий ГСУ НПУ через месенджер «WhatsApp» направив їй повістку про виклик на 27.11.2023 для вручення повідомлення про підозру. У зв'язку зі стаціонарним лікуванням у Київській міській клінічній лікарні №7 адвокат Ш. з поважних причин не змогла прибути за повісткою слідчого.

Втім, 27.11.2023 до лікарні, де перебувала адвокат Ш., прибув прокурор Офісу Генерального прокурора та вручив їй повідомлення про підозру у межах того ж кримінального провадження №12019100100000548 від 20.01.2019, у якому вона виступає захисником підозрюваних М. та М.

Дата	Зміст статті/повідомлення	Адвокат, якого ототожнюють з клієнтом	Суб'єкт, який вчинив ототожнення
------	---------------------------	---------------------------------------	----------------------------------

09.08.2023

У справі Віктора Медведчука його інтереси представляє адвокат Олексій Калінніков, який водночас є викладачем у Вищій школі адвокатури НААУ, яку, в свою чергу, багато років поспіль очолює соратниця Медведчука Лідія Ізовітова.

Раніше саме адвокат Олексій Калінніков представляв інтереси іншого зрадника-втікача Віктора Пшонки, який намагався повернути речі, які з його будинку в Гореничах під Києвом потрапили до Національного художнього музею. У 2014 році адвокати Пшонки засипали скаргами Міністерство культури з вимогою повернути колишньому генпрокурору речі з його будинку. Це, зокрема, ікони, картини, статуетки, яйця Фаберже, монети, а також книги ("Триодъ Цветная" 1604 р., "Евангелие Напрестольное" 1862 р., "Административная юстиция России" 1910 р. та інші).

Крім того, Калінніков представляв інтереси друкарні "Новий світ", яка видала декілька книг зрадника Віктора Януковича і заплатила йому найбільший в історії України письменницький гонорар — майже 16,5 млн гривень.

Зазначимо, що у Реєстрі Зрадників загалом є 27 нардепів IX скликання ВРУ.

Калінніков
Олексій
Валерійович

Олександр
Саліженко

Рух ЧЕСНО

[ПОСИЛАННЯ](#)

4. ВИЯВЛЕНІ ФАКТИ ОТОТОЖНЕННЯ У 2024 РОЦІ

14.02.2025 Комітетом [опубліковано](#) Звіт діяльності за 2024 рік.

У 2024 році до Комітету надійшло **86 звернень** адвокатів про порушення прав адвокатів і гарантій адвокатської діяльності. У межах розгляду скарг адвокатів Комітет надіслав 105 листів, з яких 16 адресовані ТЦК та СП з вимогами припинити порушення прав адвокатів, а щодо порушників провести службові розслідування та притягти до дисциплінарної відповідальності.

Комітетом зафіксовано 28 випадків ототожнення адвокатів з їхніми клієнтами. Порушення зазначеної гарантій професійної діяльності супроводжувалось додатковим вчинення тиску на адвокатів в медійній, процесуальній формі та іншими протиправними діями.

Окремо варто звернути увагу на такі факти:

- 03.06.2024 адвокат К. та його помічниця М. прибули до Центральної районної поліклініки Подільського району м. Києва, де розташована військово-лікарняна комісія з метою надання професійної правничої допомоги клієнту.

Члени ДФТГ «СПЕЦПІДРОЗДІЛ СМЕРЧ» перешкоджали адвокату та помічниці виконувати професійні обов'язки, відібрали в адвоката мобільний телефон і нанесли адвокату та помічниці легкі тілесні ушкодження, ототожнюючи його із клієнтом.

4. ВИЯВЛЕНІ ФАКТИ ОТОТОЖНЕННЯ У 2024 РОЦІ

- 26.07.2024 на вебсайті «Вголос» опубліковано статтю під назвою *«Підозрюваного у вбивстві Фаріон захищатиме адвокат зрадників України»*, де розповідається про адвоката С.

В тексті статті наявні наступні фрази: *«18-річного підозрюваного у вбивстві Ірини Фаріон захищатиме адвокат Ігор Сулима. Раніше він неодноразово захищав людей, яких підозрювали у зраді і колаборантстві»*.

- 21.11.2024 на сайті 115 окремої механізованої бригади ЗСУ з'явилась публікація під назвою: *«Чи буде у центрі уваги НАБУ, САП, ДБР справа про рекордний хабар в Обухівському суді?»*. В тексті публікації автор викладає негативні та неправдиві судження відносно громадянина К., якого адвокат Б. представляє в ряді цивільних справ та кримінальних проваджень у якості потерпілого.

Також, автор публікації фактично допустив ототожнення адвоката з клієнтом, екстраполюючи на нього як на представника, негативне ставлення та фактично звинувачення в даванні хабарів.

- 27.10.2024 року адвоката К. було зупинено представниками патрульної поліції, Житомирського ТЦК та СП і доставлено до приміщення КНД «Обласна клінічна лікарня ім. О.Ф. Гербачевського» Житомирської обласної ради для проходження медичного огляду військово-лікарською комісією, не зважаючи на наявний актуальних ВЛК.

Затримання адвоката вчинене як ототожнення адвоката з клієнтами та помста за активну публічну професійну діяльність, скільки останні 6 місяців активно висвітлювали всі можливі аспекти мобілізаційного законодавства в контексті реалізації громадянами права на отримання відстрочки від призову по мобілізації, права на оскарження протиправних дій та рішень посадових осіб, які здійснюють мобілізаційні процеси та інше.

Дата	Зміст статті/повідомлення	Адвокат, якого ототожнюють з клієнтом	Суб'єкт, який вчинив ототожнення
02.02.2024	Update: проєкт рішення оновили - обіцяють виносити без ОПЗЖ, а якщо у цього питання є бенефіціари, то вони мають прийти на Регламентну комісію 5.02.24 і зановити слово за ОПЗЖ:) ну що ж, приходьте, розпитаємо, нашо вам це) Мега зашквар в Київграді - ОПЗЖшникам знову роздають посади в комісіях Якась паралельна реальність! Нещодавно тільки прийняли мій проєкт про заборону ОПЗЖшникам займати посади в комісіях, і от на тобі... Адвоката Медведчука, того, що намагався заборонити книгу Вахтанг Кіпіані про Василя Стуса, хочуть призначити заступником голови комісії з культури!!! Мій мозок закипає! Це комісія, куди часто приходять родини загиблих, до речі. А її засідання хочуть поставити в залежність від людини, чия партія намагалась знищити нас як Державу! Цей проєкт рішення - якийсь абсурд! І ще й тягнуть як невідкладний - на сесію 8.02.2024! Ще й вставили нашого Borys Siklitsky, який нещодавно став депутатом і має ввійти в якусь комісію, думаючи, що в такий спосіб голоси ЄС отримають. Ні, таке рішення не пройде! Цікаво, хто ідеолог цієї геніальної ідеї?! :: П.с.: Регламентній комісії пропонуватиму виключити пункт про адвоката Медведчука як такий, що не відповідає раніше прийнятому нами рішення.	Кириленко Ігор Іванович	Пташник Вікторія Юрїївна <u>ПОСИЛАННЯ</u>

Дата	Зміст статті/повідомлення	Адвокат, якого ототожнюють з клієнтом	Суб'єкт, який вчинив ототожнення
02.02.2024	Виродок Ігор Кириленко, він же адвокат Медведчука, може увійти до Комісії з культури Київради. Колишнього члена партії ОПЗЖ (зараз заборонена) та адвоката Віктора Медведчука Ігоря Кириленка планують призначити заступником голови Комісії з питань культури при Київській міській раді. Про це повідомила депутатка міськради Вікторія Пташник у своєму Facebook. "Мега зашквар в Київраді – ОПЗЖшникам знову роздають посади в комісіях... Адвоката Медведчука, того, що намагався заборонити книгу Вахтанга Кіпіані про Василя Стуса, хочуть призначити заступником голови комісії з культури!!!" – написала Пташник.	Кириленко Ігор Іванович	ARGUMENT Аргумент <u>ПОСИЛАННЯ</u>
02.02.2024	Мало поганих новин? Додам. Київська міська рада планує віддати посаду заступника голови комісії з питань культури члену ОПЗЖ, адвокату Медведчука, який власне ініціював заборону моєї книги "Справа Василя Стуса" Кириленкові. Це гівно путінське мало б давно лежати десь на смітнику історії. Це саме він озвучував у суді найдикіші, хамські та антиукраїнські вигадки про великого поета. Адвокат - це дуже важлива суспільна функція, але як у випадку з гебістською шісткою Медведчуком, так і тут ми маємо справу з російською гниллю. Не можна давати жодних посад представникам забороненої(!) колаборантської ОПГ. Дякую Victoria Ptashnyk, що повідомила.	Кириленко Ігор Іванович	Кіпіані Вахтанг Теймуразович <u>ПОСИЛАННЯ</u>

Дата	Зміст статті/повідомлення	Адвокат, якого ототожнюють з клієнтом	Суб'єкт, який вчинив ототожнення
02.02.2024	Ексчлена ОПЗЖ, що захищав Медведчука у справі проти Кіпіані, хочуть зробити головою столичної Комісії з питань культури. Він був членом партії ОПЗЖ, доки її не заборонили. Відтак приєднався до «Платформи за життя та мир», що стала наступницею цієї партії. 25 жовтня 2020 року він був обраний до Київради, де очолив Комісію з питань регуляторної політики. Більш відомим в Україні Ігор Кириленко став під час суду над книгою історика Вахтанга Кіпіані «Справа Василя Стуса». Тоді Дарницький районний суд Києва заборонив видавати цю працю зі згадками Віктора Медведчука. Суд визнав, що деякі фрази у книзі «принижують його честь та гідність». Кириленко тоді виступав адвокатом проросійського політика. На можливе призначення адвоката Медведчука керівником Комісії з питань культури відреагував і сам Кіпіані. На своїй сторінці у Facebook він написав, що не можна давати жодних посад представникам забороненої колаборантської партії. «Саме він (Кириленко — ред.) озвучував у суді найдикіші, хамські й антиукраїнські вигадки про великого поета. Адвокат — це дуже важлива суспільна функція, але як у випадку з гебістською шісткою Медведчуком, так і тут ми маємо справу з російською гниллю», — зазначив Кіпіані.	Кириленко Ігор Іванович	hromadske ПОСИЛАННЯ

Дата	Зміст статті/повідомлення	Адвокат, якого ототожнюють з клієнтом	Суб'єкт, який вчинив ототожнення
26.07.2024	Хто взявся захищати підозрюваного у вбивстві Фаріон? Досьє на адвоката. 18-річного підозрюваного у вбивстві Ірини Фаріон захищатиме адвокат Ігор Сулима. Раніше він неодноразово захищав людей, яких підозрювали у держзradі і колаборантстві. Зокрема, адвокат прокоментував справу свого підзахисного, за словами Сулими, вина затриманого ще не доведена. «Я захищаю право, а не вбивство, розумієте? Кожна людина має право на захист, його вина ще не доведена, він тільки підозрюваний, навіть не обвинувачений. І питання в тому, він це чи не він, це вже буде доводити суд, а на даний час, я захищаю право. В мене робота така, захищати людей, попри те, хто вони», – сказав Сулима. Раніше Сулима захищав ведучого «каналу Медведчука» та фігуранта бази «Миротворець» Руслана Коцабу. У 2015 році його звинуватили у державній зradі та перешкоджанні діяльності Збройних сил України. У травні 2016 року Івано-Франківський міський суд виніс обвинувальний вирок Руслану Коцабі, проте після оскарження вироку Апеляційний суд області повністю виправдав та визнав його невинним. Також Сулима захищав Світлану Царьову, яку звинуватили у злочині проти основ нацбезпеки України та колабораційній діяльності. Крім того, як зазначають журналісти, в реєстрі можна легко знайти десяток справ в яких Сулима захищав підозрюваних у колаборантстві.	Сулима Ігор Романович	Ростислав Вонс ГЛАВКОМ <u>ПОСИЛАННЯ</u>

Дата	Зміст статті/повідомлення	Адвокат, якого ототожнюють з клієнтом	Суб'єкт, який вчинив ототожнення
21.08.2024	А Шевчук, який зараз є спікером Національної асоціації адвокатів України, представляв інтереси нині покійного зрадника, екснардепа ОПЗЖ Іллі Киви. Такі як Кравець та Шевчук загрожуватимуть політичній системі країни не лише зараз, але й у майбутньому. Шевчук вже балотувався у депутати Київради і далі продовжує у "Facebook" вести кампанію з прицілом на Оболонський округ столиці (там, де він вибори не виграв). ... Такі, як Кравець та Шевчук, самі себе з такими клієнтами асоціюють своїми діями та комунікацією, яка відбувається поза судовим процесом.	Шевчук Олексій Анатолійович	Ірина Федорів Голова громадської ініціативи «Голка» <u>ПОСИЛАННЯ</u>
21.08.2024	У Київграді, до речі, досі залишається депутатом адвокат обвинуваченого у державній зраді Віктора Медведчука – Ігор Кириленко. Кириленко зайшов у раду як представник від нині забороненої ОПЗЖ. Але Верховна Рада ніяк не може ухвалити урядовий законопроект (7476), аби позбутися представників заборонених партій у місцевій владі. Проросійські партії суди заборонили два роки тому, а депутати від цих партій – досі з мандатами. З такою державною політикою у нас на виборах після перемоги вкотре може бути реальна загроза для державності – носії імперської ідеології можуть знову зайти у політичну систему. І вони до цього готуються.	Кириленко Ігор Іванович	Ірина Федорів Голова громадської ініціативи «Голка» <u>ПОСИЛАННЯ</u>

Дата	Зміст статті/повідомлення	Адвокат, якого ототожнюють з клієнтом	Суб'єкт, який вчинив ототожнення
21.08.2024	Але для розуміння ситуації можна наразі сконцентруватися на двох одіозних особах – це вже згадані Кравець і Шевчук, які активно і далі діють в інформаційному полі. Ростислав Кравець – адвокат Вячеслава Богуслаєва. Того самого Богуслаєва, який очолював "Мотор Січ", якого звинувачують у державній зраді, і який просив Офіс Президента обміняти його на наших за кордоном. Тобто Богуслаєв з радістю опинився б не на лаві підсудних в Україні, а у рідній йому рф. Богуслаєва, якого захищає адвокат не України Ростислав Кравець, звинувачують не лише в державній зраді. Є ще одна справа, яку слухав антикорупційний суд. У ній позивачем був Мін'юст. Він домігся застосування санкцій – стягнення у дохід держави активів Богуслаєва: більше 30 одиниць нерухомого майна (житлових і нежитлових приміщень, земельних ділянок)... Під час засідання у цій справі Кравець обґрунтовував, чому з Богуслаєва та його родини нічого стягнути не можна. А у його адвокатському виступі чітко зчитується, що якщо було постачання компонентів для російської військової та цивільної авіації, то це не доводить, що ці компоненти використовувалися для збройної агресії проти України. ... Щонайменше одного з таких "суддів Майдану" досі представляє Ростислав Кравець (за даними Єдиного державного реєстру судових рішень інші його клієнти-судді здебільшого потерпіли фіаско у Великій Палаті Верховного Суду). Мова йде про відставного суддю Олександра Хрімлі, який судився з "Автомайданом" і програв. Так, адвоката не слід асоціювати з клієнтом. Але такі, як Кравець та Шевчук, самі себе з такими клієнтами асоціюють своїми діями та комунікацією, яка відбувається поза судовим процесом.	Кравець Ростислав Юрійович	Ірина Федорів Голова громадської ініціативи «Голка» <u>ПОСИЛАННЯ</u> <u>ПОСИЛАННЯ</u> <u>ПОСИЛАННЯ</u>

5. ВИЯВЛЕНІ ФАКТИ ОТОТОЖНЕННЯ ЗА І ПІВРІЧЧЯ 2025 РОКУ

02.07.2025 Комітетом [опубліковано](#) Звіт діяльності за I півріччя 2025 року.

Комітету надійшло **43 звернення** адвокатів щодо порушення їхніх прав та гарантій адвокатської діяльності. У межах розгляду скарг Комітет направив 24 листи з вимогами припинити порушення прав адвокатів та притягнути винних до відповідальності.

Комітетом зафіксовано 32 випадки ототожнення адвокатів з їхніми клієнтами. Порушення зазначеної гарантій професійної діяльності відбувалось в медійному просторі та супроводжувалось іншими протиправними діями.

Окремо варто звернути увагу на такі факти:

- 10.01.2025 на вебсайті «Голка» опубліковано статтю під назвою «Нацбезпека і люди Медведчука. Чому слід реформувати адвокатуру у 2025 році? 10 фактів». У ній авторка публічно ототожнює Голову НААУ, РАУ Ізовітову Л.П. з Віктором Медведчуком, чим створює хибне уявлення у необмеженого кола осіб щодо керівниці вищого органу адвокатського самоврядування. Зокрема, авторка використовує такі твердження: «...Асоціацію очолює соратника Медведчука Лідія Ізовітова, будь-яка критика керівництва асоціації заборонена...».

- 17.08.2025 у мережі Інтернет опубліковано статтю про адвоката Ш., яка порушує його честь, гідність та ділову репутацію. У статті, зокрема, містяться такі твердження:

«...широко відомий тим, що захищав агентів російських окупантів, зокрема, нардгепа-зрадника Киву, редакторку антиукраїнського сайту "Страна.UA" Крюкову, ексвласника "Мотор Січі" Богуслаєва, якого викрили у співпраці з ворогом та постачанні обладнання для російської авіації...»

...А тепер цей проросійський топ-корупціонер буде визначати професіоналізм та етичні норми українських суддів...».

Таким чином, **автор статті публічно ототожнює адвоката з його клієнтами та приписує йому політичні погляди, вчинки й думки цих осіб.** Більше того, ілюстрацією до статті прикріплюється фото із закресленими обличчям Портнова А. та Киви І., яких було вбито, а адвоката Ш. позначено червоною міткою. Таке ілюстративне зображення несе контекст погрози, що адвокат Ш. може бути наступною жертвою вбивства.

5. ВИЯВЛЕНІ ФАКТИ ОТОТОЖНЕННЯ ЗА І ПІВРІЧЧЯ 2025 РОКУ

- 20.07.2025 у м. Черкаси адвоката С. було зупинено групою осіб у військовій формі за участю працівника поліції, без пред'явлення належних документів і без законних підстав затримано, після чого примусово доставлено до приміщення Черкаського ОМТЦК та СП у зв'язку з виконанням ним професійних обов'язків.

- З 20 по 23 липня 2025 року адвоката утримували у приміщенні ТЦК, фактично обмежуючи його свободу пересування без процесуальних рішень чи правових підстав. Під час доставлення у нього вилучили мобільний телефон, який містив інформацію, що становить адвокатську таємницю, – без рішення суду та з порушенням порядку, визначеного ст. 23 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

23.07.2025 посадова особа Черкаського ОМТЦК та СП (капітан Маслов С.В.) у присутності сторонніх осіб публічно висловила на адресу адвоката С.: «ухилянт захищає ухилянтів», чим ототожнила його з клієнтами та дискредитувала у зв'язку з виконанням професійних обов'язків.

- 21.08.2025 на вебсайті «Голка» опубліковано статтю під назвою «Адвокат не України Кравець увійшов до експертної групи при ТСК, яка займається питаннями корупції у правоохоронній системі та судах».

Матеріал статті порушує честь, гідність та ділову репутацію адвоката К., зокрема такими фразами: *«...але навіщо збільшувати відсоток вати в парламенті і додавати в експертну групу адвоката не України Ростислава Кравця? Можливо, народні депутати не в курсі, хто це, то варто роз'яснити. Він формує інформаційне поле так, щоб підживити довіру до судової гілки влади, і його Telegram-канал входить до кремлівської мережі разом із каналом Бужанського. Яка невіпадова випадковість...»*. Ці твердження порушують гарантії адвокатської діяльності щодо недопустимості ототожнення адвоката з клієнтами.

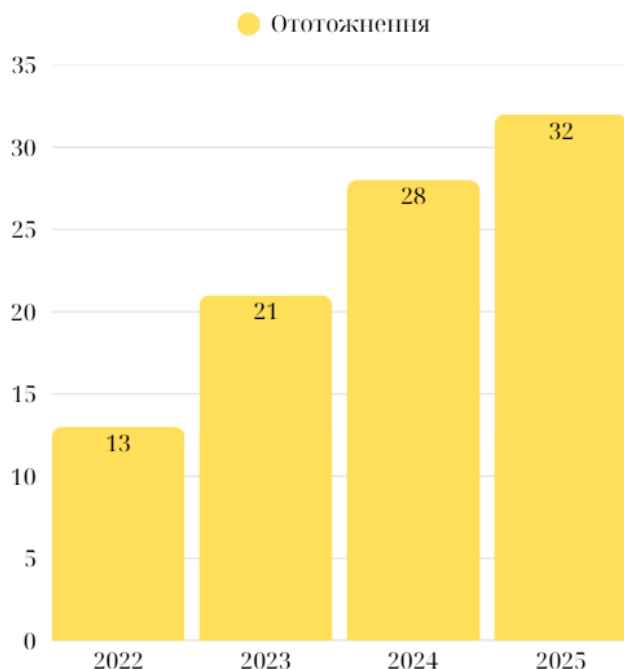

Дата	Зміст статті/повідомлення	Адвокат, якого ототожнюють з клієнтом	Суб'єкт, який вчинив ототожнення
20.01.2025	Через непрофесійні дії керівника САП Олександра Клименка держава змушена виплатити 15 тисяч євро адвокатам екснардепа-втікача Онищенко. Олександр Сергієнко є адвокатом колишнього нардепа Олександра Онищенко та проходить як обвинувачуваний разом з ним у справі щодо махінацій з газом державної компанії "Укргазвидобування". За даними слідства, підозрювані, включно із Сергієнком, брали участь у отриманні газу за угодою про спільну діяльність, що було кваліфіковано як розкрадання та підробка документів. "Газова справа" Онищенко — одна з наймасштабніших корупційних схем в історії України, організована колишнім народним депутатом Олександром Онищенко за участі ще 28 осіб. Вони завдали державі збитків загалом на майже 3 млрд грн.	Сергієнко Олександр Петрович	Володимир Сонюк політолог, журналіст ПОСИЛАННЯ
14.05.2025	Сюди ж можна додати і адвоката зрадника Януковича – Віталія Сердюка, який розповідав у інтерв'ю журналістам про те, що мир в Україну може повернути тільки Янукович. Більше того, фірма Aver Lex, яку представляв Сердюк, у розділі "Про нас" має пункт "Фахівці з комунікацій" – посилюють захист клієнта в медійній сфері, забезпечують ЗМІ і громадськості через створення інфоприводів і надання коментарів". Тобто адвокати пишуть, що вони будуть формувати інформаційне поле під клієнтів, як от із заявами "мир повернеться тільки з Януковичем", а журналісти не зможуть писати про адвокатів зрадників, бо будуть боятися відповідальності перед законом?	Сердюк Віталій Анатолійович	Ірина Федорів Голова громадської ініціативи «Голка» ПОСИЛАННЯ

6. ВИСНОВКИ

На підставі аналізу зафіксованих випадків ототожнення адвокатів з клієнтами на території України у період дії воєнного стану (з 2022 року по перше півріччя 2025 року) Комітет захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності НААУ робить такі висновки:

1. Зростаюча тенденція порушень: кількість зафіксованих випадків ототожнення адвокатів з клієнтами демонструє стаке зростання: 13 у 2022 році, 21 у 2023 році, 28 у 2024 році та вже 32 за перше півріччя 2025 року. Загальна кількість звернень адвокатів також збільшилася з 59 у 2022 році до 98 у 2023 році, з подальшим коливанням (86 у 2024 році та 43 за перше півріччя 2025 року), що свідчить про системну проблему, посилену умовами воєнного стану. Це ототожнення часто супроводжується додатковим тиском у формі фізичного насильства, медійних атак, процесуальних зловживань та неправомірних дій з боку правоохоронних органів, ТЦК та СП, що підриває незалежність адвокатури.

2. Форми та суб'єкти порушень: порушення проявляються в різноманітних формах, включаючи фізичний недопуск до судових засідань, нанесення тілесних ушкоджень, неправомірне вручення повісток і затримання, відкриття кримінальних проваджень проти адвокатів, медійні кампанії з дискредитацією, а також публічні образи та погрози. Основними суб'єктами порушень є представники правоохоронних органів (прокурори, СБУ, поліція), органи місцевого самоврядування, ТЦК та СП, а також медіа, що часто екстраполюють звинувачення клієнтів на адвокатів, ототожнюючи їх з "зрадниками", "ухилянтами" чи "проросійськими елементами".

3. Вплив на адвокатську діяльність та верховенство права: такі порушення безпосередньо загрожують конституційним гарантіям адвокатської діяльності, зокрема принципу незалежності адвоката (ст. 23 Закону України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність"), права на захист та адвокатську таємницю. Вони створюють атмосферу залякування, що стримує адвокатів від ефективного виконання професійних обов'язків, особливо у справах, пов'язаних з воєнними злочинами, колабораціонізмом чи мобілізацією. Резонансні випадки, як вбивство адвоката Юрія Грабовського (2016 рік, вирок 2022 року), підкреслюють небезпеку професії та сигналізують про системні ризики для правової держави. У воєнний період це посилює вразливість адвокатури, підриваючи довіру до судової системи та міжнародні стандарти захисту прав людини.

4. Рекомендації та заходи реагування: Комітет наголошує на необхідності посилення захисту адвокатів через:

- Проведення незалежних службових розслідувань щодо всіх зафіксованих випадків з притягненням винних до відповідальності (правоохоронні органи, ТЦК та СП).
- Розробку та впровадження законодавчих змін для посилення гарантій незалежності адвокатури, включаючи заборону медійного ототожнення та швидке реагування на погрози.
- Співпрацю з державними органами (Офіс Генерального прокурора, НАБУ, ДБР) для системного моніторингу порушень.
- Інформування міжнародних організацій (Рада адвокатських та правничих товариств Європи (CCBE) та Міжнародна асоціація юристів (IBA)) про ситуацію для отримання підтримки у забезпеченні стандартів правосуддя.
- Проводження освітніх кампаній для правоохоронців та медіа щодо принципів адвокатської етики та недопустимості ототожнення.

Таким чином, прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо забезпечення дотримання гарантій адвокатської діяльності» (реєстр. [№12320 від 16.12.2024](#)) набуває особливого значення та нагальної потреби.

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

КОМІТЕТ ЗАХИСТУ ПРАВ АДВОКАТІВ
ТА ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НААУ

ЗАХИСТ ПРАВ АДВОКАТІВ
—
РУХ, ЩО ОБ'ЄДНУЄ

Телефон гарячої лінії: + 38 (067) 692-44-43